

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

mw. C.M.J. Toenink

BEL/OMB

Telefoonnummer +31235145349

toeninkc@noord-holland.nl

1 | 5

**Betreft: Eindrapportage RSL Noordvleugel en resultaten NSL
Monitoringsronde 2019**

Verzenddatum

15 MEI 2020

Kenmerk

1411634/1411643

Geachte leden,

Uw kenmerk

Ter uitvoering van art. 167, tweede lid, van de Provinciewet (inzake de actieve informatieplicht) zenden wij u het volgende toe: de Eindrapportage RSL Noordvleugel inclusief resultaten NSL Monitoringsronde 2019. Deze rapportage is tevens naar onze RSL-partners in Noord-Holland gestuurd.

Achtergrond

Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) en Aanpassing NSL 2018

Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (verder NSL) is een programma om de luchtkwaliteit in Nederland te verbeteren. In het NSL, dat in 2009 van kracht werd, werken het Rijk en decentrale overheden samen om de luchtkwaliteit te verbeteren. Het doel is dat overal in Nederland zo snel mogelijk aan de Europese grenswaarden voor fijn stof (PM₁₀) en stikstofdioxide (NO₂) wordt voldaan. Tijdens de looptijd van het NSL is de luchtkwaliteit in Noord-Holland en de rest van Nederland aanzienlijk verbeterd. Toch bleek bij een tussentijdse evaluatie in 2017 dat een aantal hardnekkige knelpunten bleef bestaan. Om deze resterende knelpunten versneld aan te pakken, besloot het kabinet in 2018 tot een aanpassing van het NSL: de Aanpassing NSL 2018¹. De Aanpassing NSL 2018 omvat een extra maatregelenpakket, waar het Rijk cofinanciering tegenoverstelt, om de resterende luchtkwaliteitsknelpunten versneld op te lossen en zodoende de termijn van overschrijding van de grenswaarden zo kort mogelijk te houden. Voor Noord-Holland zijn hierbij met name enkele binnenstedelijke overschrijdingen in Amsterdam voor de component

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

¹ Kamerbrief over aanpassing NSL 2018, Stass lenW, 28 september 2018

NO₂ van belang. De Aanpassing NSL 2018 is opgesteld in samenspraak met de betrokken gemeenten en omvat afspraken die het Rijk direct maakt met deze gemeenten. De provincie Noord-Holland is geen partij in de Aanpassing NSL 2018. De Aanpassing NSL 2018 brengt geen wijzigingen aan in het functioneren van het NSL.

Het NSL, tezamen met de Aanpassing NSL 2018, blijft gericht op het op de kortst mogelijke termijn bereiken van de Europese grenswaarden voor fijn stof (PM₁₀) en stikstofdioxide (NO₂) in Nederland.

Het NSL loopt tot het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Monitoring van het NSL

Elk jaar vindt monitoring van het NSL plaats. Deze monitoring wordt uitgevoerd door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en Kenniscentrum Infomil. Aan de hand van de jaarlijkse monitoringsronde wordt de ontwikkeling van de luchtkwaliteit in Nederland gevolgd én wordt nagegaan in hoeverre Nederland aan de grenswaarden voor stikstofdioxide en fijnstof voldoet. Het instrument waarmee de overheden de monitoring van het NSL uitvoeren, wordt de Monitoringstool genoemd.

Centraal onderdeel van de Monitoringstool zijn de luchtkwaliteitsberekeningen, waarvoor de verantwoordelijke overheden de (lokale) invoergegevens aanleveren. Bij de monitoring staan met name de emissies vanuit verkeer en veehouderijen centraal, en in mindere mate industriële emissies. De overige emissiebronnen worden als generieke gegevens beschouwd.

Beoordeling van de luchtkwaliteit op toetspunten

Voor het beoordelen van de luchtkwaliteit hoeft niet op alle plaatsen getoetst te worden. Voor wegen wordt bijvoorbeeld getoetst op maximaal 10 meter van de wegrand en voor inrichtingen buiten de grens van de betreffende inrichting. Daarnaast zijn voor **alle** plaatsen het toepasbaarheidsbeginsel en blootstellingscriterium van belang. Op plaatsen waar het toepasbaarheidsbeginsel en/of blootstellingscriterium van toepassing is, hoeft de luchtkwaliteit niet bepaald te worden (zie ook Appendix 1 van de eindrapportage voor een toelichting). Dit betekent dat, op basis van het toepasbaarheidsbeginsel en/of blootstellingscriterium, bijvoorbeeld plaatsen waar mensen heel kort zijn of niet kunnen/mogen komen, niet worden aangeduid als toetspunt in het kader van het NSL. Uiteraard kan op deze plaatsen wel de luchtkwaliteit worden berekend, echter deze punten worden door het Rijk niet aangeduid als wettelijke toetspunten, maar als rekenpunten of onterechte overschrijdingen.

Voortgang van het NSL

Aan de hand van de Monitoringstool wordt de voortgang van projecten en maatregelen binnen de (regionale) programma's bekeken. De resultaten van de jaarlijkse monitoringsronde worden weergegeven in de Monitoringsrapportage NSL. Ook in 2019 is een monitoringsronde uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn verderop in deze brief weergegeven.

Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit Noordvleugel (RSL Noordvleugel)

Opzet van het RSL en RSL-partners in Noord-Holland

Het NSL is opgebouwd uit verschillende regionale programma's, de zogeheten Regionale Samenwerkingsprogramma's Luchtkwaliteit (RSL), die ieder een gebiedsgerichte uitwerking van het NSL vormen. Voor de Noordvleugel (provincies Noord-Holland en Flevoland) fungeert het Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit Noordvleugel (RSL Noordvleugel) als bouwsteen voor het NSL. In het kader van RSL Noordvleugel werken wij in Noord-Holland samen met de volgende RSL-partners: de gemeenten Alkmaar, Amstelveen, Amsterdam, Beverwijk, Haarlem, Haarlemmermeer, Hilversum, Oostzaan, Ouder-Amstel, Velsen, Zaanstad en Stadsregio Amsterdam (thans Vervoerregio Amsterdam). De kern van het NSL/RSL Noordvleugel wordt gevormd door maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren en het beschikbaar stellen van gelden (vanuit het Rijk en door cofinanciering van decentrale partijen) om deze maatregelen te treffen. Samenwerking en eigen verantwoordelijkheden van (decentrale) overheden zijn hierin sleutelbegrippen.

Afronding RSL Noordvleugel

Ter uitvoering van het NSL is door het Rijk budget beschikbaar gesteld om lokale luchtkwaliteitsmaatregelen te nemen met als doel het verbeteren van de luchtkwaliteit. Dit budget is beschikbaar gesteld middels een subsidieprogramma dat liep tot en met 2017. De provincie verzorgde de doorgeleiding van de beschikbare gelden naar de deelnemende partijen van RSL Noordvleugel. Eind 2019 heeft Provincie Noord-Holland de definitieve (vastgestelde) beschikkingen van het Rijk ontvangen. Hiermee kan het RSL Noordvleugel, voor het Noord-Hollandse deel, worden afgesloten. Voor het deel van Flevoland onder RSL Noordvleugel draagt de Provincie Flevoland zelf verantwoording.

Eindrapportage RSL Noordvleugel inclusief resultaten NSL Monitoringsronde 2019

De Eindrapportage dient ter afronding van het programma RSL Noordvleugel voor de Provincie Noord-Holland.

Daarnaast zijn in de eindrapportage de resultaten van de Monitoringsronde 2019 gepresenteerd. In het navolgende zijn -op hoofdlijn- de resultaten van de NSL Monitoringsronde 2019 weergegeven. Voor een verdere toelichting op RSL Noordvleugel en de monitoringsronde 2019 verwijzen wij naar bijlage 1, waarin de eindrapportage is opgenomen.

Resultaten NSL Monitoringsronde 2019 (op hoofdlijn)

In de Monitoringsrapportage NSL 2019 zijn de resultaten van de monitoringsronde voor de luchtkwaliteit over 2018 opgenomen. In 2018 liggen in vrijwel heel Noord-Holland, net als in de rest van Nederland, de berekende concentraties stikstofdioxide (NO₂) en fijnstof onder de Europese grenswaarden. Het programma RSL Noordvleugel heeft hieraan bijgedragen.

In heel Nederland wordt bij een aantal drukke straten in binnensteden de grenswaarde voor NO₂ nog overschreden. Wel neemt het aantal overschrijdingen af. Het gaat hierbij om enkele hardnekkige knelpunten voor NO₂ in Amsterdam, Arnhem, Eindhoven, Haarlemmermeer en Rotterdam en een beperkt aantal overschrijdingen van de etmaalnorm voor PM₁₀ in gebieden met industrie (IJmond gebied) en intensieve veehouderij.

Voor Noord-Holland zijn met name de binnenstedelijke overschrijdingen in Amsterdam van belang. In Amsterdam worden voor het jaar 2018 nog 18 resterende knelpunten verdeeld over 3 locaties gerapporteerd. De gemeente Amsterdam heeft in het kader van de Aanpassing NSL 2018 rechtstreeks afspraken gemaakt met het Rijk om de resterende knelpunten versneld aan te pakken. De berekende overschrijdingen in de gemeente Haarlemmermeer en het IJmond gebied zijn door het Rijk beoordeeld als onterechte overschrijdingen, omdat op deze locaties op basis van het blootstellingscriterium niet hoeft te worden getoetst. Bij de overige NSL-toetspunten in het IJmond gebied zijn voor het jaar 2018 geen overschrijdingen berekend.

Toekomstige monitoringsrondes

Omdat het NSL nu financieel is afgerond en het Rijk directe afspraken heeft gemaakt met de betreffende gemeenten over de resterende knelpunten, is dit de laatste rapportage die vanuit RSL Noordvleugelverband wordt gepresenteerd.

Resultaten van toekomstige monitoringsrondes kunnen in de toekomst worden ingezien via de site www.nsl.monitoring.nl

Positionering van het NSL ten opzichte van het Schone Lucht Akkoord (SLA)

Zoals is aangegeven, loopt het NSL door tot de Omgevingswet in werking treedt. Maar de gezamenlijke inzet vanuit de verschillende overheden om te werken aan een betere luchtkwaliteit stopt niet. Op 13 januari 2020 hebben diverse overheden, waaronder de provincie Noord-Holland, het Schone Lucht Akkoord (SLA) ondertekend. Het SLA is anders van aard en heeft een andere doelstelling dan het NSL. Het NSL is een gezamenlijke inspanning van het Rijk en decentrale overheden om de (resterende) *overschrijdingen van de Europese grenswaarden* voor luchtkwaliteit zo snel mogelijk op te lossen. Het SLA richt zich op het realiseren van gezondheidswinst voor iedereen in Nederland. Dit moet worden behaald door een permanente verbetering van de luchtkwaliteit, waarbij wordt toegewerkt naar de advieswaarden van de World Health Organization (WHO) in 2030. De provincie blijft zich dus ook in de toekomst inzetten voor een schonere lucht en een gezondere leefomgeving.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

1 bijlage:

-Eindrapportage RSL Noordvleugel inclusief resultaten NSL
Monitoringsronde 2019